

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
„ШАНДОР ПЕТЬОФИ“**

гр. Хасково 6303, ж.к „Орфей“,
тел.: 038/643100, e-mail: info-2601006@edu.mon.bg

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

**ПО ГРАЖДАНСКО И ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ЧАСОВЕТЕ, КОИТО НЕ СЕ ВОДЯТ ОТ
УЧИТЕЛИ СПЕЦИАЛИСТИ ПО ВРЕМЕ НА ЗАМЕСТВАНЕ НА ОТСЪСТВАЩИ УЧИТЕЛИ,
ВЪВ ВРЪЗКА С НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА „БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС В УЧИЛИЩЕ“**

УЧЕБНА 2024/2025 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Учебната програма е създадена в изпълнение изискванията на Националната програма „Без свободен час в училище” за заместване на отсъстващи учители в училищата. Предназначена е за учители-неспециалисти, които ще водят учебни часове в случай на отсъстващи от учебни занятия учители и неосигурени заместници-специалисти. Съобразена е както с основните потребности и интереси на учениците от I до VII клас, така и с приоритетите и пакетът от ресурси на училището – човешки, материални, финансови и др.

II. ОСНОВНА ЦЕЛ:

Използване на свободните часове за издигане ролята на училището за изграждане на нравствените ценности на учениците и подготвянето им за активно гражданско участие в социалните процеси на демократичното общество. Разширяване на здравната им култура.

III. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ:

Програмата има амбицията:

1. Да ангажира „свободното” време на учениците по време на училищната им заетост по жизненоважни за тях въпроси, които в една или друга степен не се разглеждат по същество от учебните програми по учебните предмети от учебния план.
2. Да предизвика интереса на обучаваните и да спомогне за тяхната социална ангажираност към проблемите на обществото като цяло и в личен план.
3. Разглежданата в нея проблематика да „прибере” учениците в училище и в този смисъл да гарантира както живота и здравето им, така и да повиши авторитета и отговорността на училището като обществено значима институция.
4. Въпросите, които разглежда, да намерят израз в по-значими форуми на училищно, общинско, областно и национално ниво (клубове по интереси, извънкласни дейности, училищно самоуправление, участие в младежкия общински съвет и др.).

IV. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ:

1. Учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси.
2. Да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд.
3. Да се доразвият поредицата от личностни качества като:
  - основни житейски умения;
  - умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
  - умения, осигуряващи предприемчивост, прецизност и дисциплинираност;
  - умения за вземане на решения;
  - умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност.
4. Поетапно и в зависимост от възрастта да се изградят представите на младите хора за начина на живот и проблемите в съвременните условия в страната и в ЕС.
5. Да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

V. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в начален етап за часовете, които не се водят от учители-специалисти, по време на отсъстващ учител

Ядро	Очаквани резултати	Резултати по теми	Основни понятия	Дейности	Забележка
<u>Аз, малкият човек</u>	<p>Стандарт: Придобиване на знания за собствената личност: начини на общуване, добродетели, ценности, потребности, интереси</p> <p>Стандарт: Осмисляне ценността на различията, формиране на толерантност към различното, формира</p>	<p>Тема 1: “Кой съм аз?” <i>Очаквани резултати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Постигане на повисока степен на себепознание, себеразбиране, себеосъзнаване. 2.Разширяване представата за себе си и другите. 3.Осъзнаване и описване на промените в собствената личност, свързани с физическото развитие и личните интереси. <p>Тема 2: „Ние си приличаме, ние сме различни“ <i>Очаквани резултати:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Разбиране и посочване на общото и 	<p>самостоятелност отговорност</p> <p>индивидуалност група общност</p>	<p>Рисува името си според това как го усеща и каква си представя и след това го представя на класа с неговата история; Попълва визитна картичка и разменя информация с останалите; - „Какъв съм бил?“-всяко дете разказва интересни моменти от детството си; „Какъв съм сега?“- ставам голям; - „Какъв ще стана?“-рисуват себе си като големи, коментират се професионалните им желания и обосновки; Среща с хора от различни професии или места.</p>	

	не нагласа, че приемането			„По какво се различаваме?“- ролеви игри- „Оркестър“, „Кафяв цвят“ „По какво си приличаме?“- ролева игра „Стоножка“ -Групова работа върху приликите	
	на различията води до включване в средата;стойността на приликите за създаване на чувство за общност;опасността от еднообразието в света Стандарт: Придобиване знания за отношенията с другите: за приятелството и партньорството; за асертивното поведение; начини за решаване на проблемни и конфликтни ситуации Формиране на нагласи за чувствителността към потребностите на другите в групата	различното между връстниците 2.Откриване на неповторимото в различието и приемането му 3.Осмисляне на различието като богатство, като част от многообразието на света Тема 3: „Заедно“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Разбиране на значението на отношенията с връстниците 2.Развиване чувство за принадлежност към общността на връстниците 3.Разбиране нуждата от правила и ограничения в съвместната дейност	взаимоотношения в група принадлежност правила в групата	между деца от различни раси и етноси -Ролеви игри, представящи резултат от индивидуална работа и съвместна дейност -Беседа относно резултатите и чувствата от различните дейности	

<p><u>Семейство</u></p>	<p>Стандарт: Обогатяване на знанията за семейството: разпределение на ролите и отговорностите, социалната роля на родителите, семейния бюджет, основни норми, регулиращи отношенията в семейството; придобиване на умения за описване и обясняване на уникални черти на своето семейство, посочват разликата между жилище и дом Характеризират семейните взаимоотношения и ценности</p>	<p>Тема 1: “Защо хората живеят в семейства“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Осъзнаване и разбиране за семейството като място за подкрепа, споделяне и защита. 2.Обясняване на основните причини за възникване на семейство, функции. 3.Възприемане многообразието на видовете семейства.</p> <p>Тема 2: „Дом, уют, сигурност“ <i>Очаквани резултати:</i> 1.Осъзнаване на дома като място, в което се чувстват сигурни и защитени. 2.Разбиране на основните дейности в дома и неговите функции. 3.Изброяване на прости правила на поведение у дома. 4.Осъзнаване на разликата между <i>жилище</i> и <i>дом</i>.</p>	<p>семейство брак роля в семейството зрялост</p>	<p>-Визуализиране и откриване на важни характеристики на семейството от различни картини - Попълване на схема, открояваща причините за създаване на семейство -Беседа върху видовете семейства и общото между тях въпреки различното -Обсъждане на картини, представящи външната или вътрешната част на жилища от различни култури и епохи, като акцентира върху общото, върху понятието дом.</p>	
		<p>5.Изброяване на своите отговорности и задължения вкъщи</p> <p>Тема 3: “Ролята на семейството за формирането на младия гражданин “ <i>Очаквани резултати</i> 1.Получаване на представа за характера и ролята на семейното влияние върху възпитанието на младия човек 2</p>	<p>дом жилище уют хармония компромис отговорност задължения</p>	<p>Работа в малки групи</p>	

		семејството како негов социален капитал	хармонија отговорности задължения		
		<p>Тема 4: „Отношения в семејството“ <i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1.Разграничавање на различните видове отношения в семејството. 2.Разбирање на значението на отношенията в семејството за развитието на всеки човек. 3.Представяне и обсъждане модел на добри взаимоотношения</p>	добри и нарушени семејни взаимоотношения как се формират добрите взаимоотношения	<p>-Работа в малки групи - Изследвање на случај и обсъждане</p> <p>-Ролева игра „Търг на добрите семејни взаимоотношения“ - Обсъждане на резултатата и достигане до изводи</p>	
		<p>Тема 5: „Родови карактеристики“ <i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1.Обогатявање на представата за општеството, запознавање се с родовите карактеристики. 2.Възприемане на рода како среда за усвојување на граѓански ценности</p> <p>Тема 6: „Родови карактеристики“ <i>Очаквани резултати:</i></p> <p>1.Познавање символите на рода како носители на родовиот дух и памет. 2.Обогатявање на представите за традиции в населеното място.</p> <p>Тема 7: „Семејството, другите општности и институции“ <i>Очаквани резултати 1</i></p> <p>.Възприемане на семејството в поширок општествен контекст</p>	символ традиции	<p>-Родово интервју, представяне на резултатите</p> <p>-„Фамилни имена“ – ролева игра</p> <p>-Визуализиране на родови симболи в миналото и сѐвременото</p> <p>-Изложба „Герб на моя род“</p> <p>-Работа в малки групи – „Традициите и младиот човек“ /представяне на събраната информација/</p> <p>Нагласи, свързани с</p>	Училище Съд Нотариус

		2.Запознаване с основните институции и нормативната база, регулиращи семейните отношения			
<u>Нашето училище</u>	Стандарт Разширяване на знанията училището: Запознаването училището като институция, основните роли и правила, знание за собственото поведение в него, стратегии за справяне с проблемни ситуации; Формиране на нагласа за нетърпимост към несправедливост и агресивно поведение: Нагласи, свързани с отговорно поведение, изразяване на собствено мнение, изслушване на другия, за съвместно решаване на проблеми, партньорство и взаимна отговорност; Изграждане на умения за ориентиране в училищна и социална среда,	Тема 1: „Аз ходя на училище“ <i>Очаквани резултати:</i> 1. Осъзнаване на ценността на училището като институция 2.Проявяване на положително отношение и уважение към образованието Тема 2: „Училищна собственост“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Осъзнаване на разликата между видовете собственостлична, на класа, училищна 2.Опазване и грижа на училищната собственост Тема 3: „Училищен правилник“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Знания за нормите и правилата в училище 2.Спазване на училищния правилник	училище ученик права задължения отговорности собственост отговорности права задължения правилник	-Беседа върху обучение вкъщи или в училище -Групова работа: „Харесва ми.....“, „Не ми харесва, защото -Решаване на казуси за изясняване на видовете собственост – работа в групи -Игра, попълване на табло -Изработване на правила за опазване на собствеността -Дискусия върху конкретни примери за нарушаване на правилата в училище - Групова работа – „Какво е разрешено да правя в училище“, „Какво не е разрешено .....“- Обсъждане -Изготвяне на детски правилник за класа.....“	

	<p>умения за активност и инициативност с</p>				
		<p>Тема 4: „Проблемни училищни ситуации“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Изследване на това какво е справедливост 2.Придобиване на умения за справяне в проблемни ситуации</p> <p>Тема 5: „Нашият клас“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиване на начални знания за формалната и неформална структура на класа 2.Развиване на нагласи за взаимопомощ, толерантност и сътрудничество</p> <p>Тема 6: „Момичета и момчета“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Изграждане на нагласа за уважение към другия пол 2.Формиране на умения за приемане на различията</p>	<p>проблемна ситуация справедливост</p> <p>взаимна помощ толерантност сътрудничество</p>	<p>-Решаване на казуси-групова работа, общо обсъждане - Споделяне на личен опит</p> <p>-„Мрежа на взаимоотношенията“ – изясняване на неформалната структура -Игра за групова сплотеност</p> <p>-„Рожден ден на близнаци“ – решаване на казус -Поздравителна картичка – насоки за самостоятелна работа</p>	

<p><u>Хранене и здраве</u></p> <p><u>Лична хигиена и здраве</u></p>	<p>Стандарт: Разширяване на знания за здравословно хранене;отражението на неправилния начин на хранене върху здравето на децата Формиране на нагласа за за изграждане на навици за здравословно хранене Придобиване на знания за болести, предавани по въздушно-капков път и начините за предпазване Разширяване на знания за ролята на личната хигиена и придобиване на навик за поддържане.</p>	<p>Тема 1: „Разумно хранене“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиване на знания за правилно хранене и отражението му върху здравето 2.Знания за това що е наднормено тегло 3.Затвърждаване и разширяване на знанията за витамините в детската възраст</p> <p>Тема 2: „Болести и как да се предпазим“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Придобиване знания за болести, предавани по въздушно- капков път и чрез физически допир и начини за предпазване 2.Осъзнаване на ролята на добрата лична хигиена</p> <p>Тема 3:“Болести на мръсните ръце “ <i>Очаквани резултати</i> 1 Придобиване знания за болести, предавани по въздушно-капков път и чрез физически допир и начини за предпазване ролята на добрата лична хигиена</p>	<p>правилно хранене рискове при неправилно хранене- наднормено тегло</p> <p>въздушно-капков път хигиена</p> <p>хигиена имунна защита</p> <p>беседа</p>	<p>-Разглеждат нагледни материали – хранителна пирамида - Разказват за своя режим на хранене и предпочитани храни - Дискусия върху употребата на здравословни и нездравословни храни и напитки -Изготвят индивидуален хранителен режим</p> <p>-Мултимедийна презентация на приказка – „Кралица Чистота и Крал Боклук“ -Беседа върху причините за събитията в приказката -Предлагат начини за предпазване от заболявания</p>	
---	---	---	--	---	--

<p><u>Екологично образование</u></p>		<p>Тема 1: „Вода, почва и въздух“ <i>Очаквани резултати</i> Изброява основните източници на замърсяване на водата, почвата и въздуха. Описва основни заплахи за компонентите на околната среда – например: ерозия, промишлено и битово замърсяване на речните и морските води и на въздуха. Формулира мерки за подобряването на качеството на водата, почвата и въздуха</p>			
<p><u>Биологично разнообразие</u></p>	<p>Коментиране на някой от основните начини на опазване на околната среда</p>	<p>Тема 1: „Нашето всекидневие – източник на замърсяване“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Придобиване на знания за опазване на околната среда</p>	<p>Замърсяване Източници на замърсяване</p>		
<p><u>Големият свят</u></p>	<p>Знания за глобалното общество, за света и неговите ресурси, за културното и етническо многообразие, за правата на детето, за войната и мира; За глобални проблеми, които засягат децата – глад,</p>	<p>Тема 1: „България в света“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Придобиване на представа за мястото на България в съвременния свят 2. Разбиране на добросъседството като модел на отношения между държавите Тема 2: „Различията“ <i>Очаквани резултати</i></p>	<p>Европейски съюз Балкански държави</p>	<p>-Визуализация на информация за Европейския съюз -„Нашата Европа“- игра в рисунки</p>	

	<p>бедност, насилие, експлоатация</p>	<p>1.Придобиване на представа за културно и етническо многообразие в света</p> <p>2.Развиване на нагласи за толерантно отношение и поведение и приемане на различието</p> <p>Тема 3: „Войната и мирът“</p> <p><i>Очаквани резултати</i></p> <p>1.Изграждане на разбиране за мира като нормално състояние на междудържавните отношения в съвременния свят</p> <p>2.Развиване на хуманно отношение и съпричастност към жертвите на войната</p>	<p>общо – различно толерантност</p> <p>война мир военни конфликти</p>	<p>-„Аз съм .....“ –ролева игра -„Красотата, това са различията- работа в малки групи</p> <p>-Ролева игра „Пленници“ Работа в малки групи</p>	
--	---------------------------------------	---	---	---	--

Програма

по гражданско, дравно, екологично и интеркултурно образование в V – VII клас за часовете, които не се водят от учители-специалисти, по време на отсъстващ учител

Ядро	Очаквани резултати	Резултати по теми	Основни понятия	Дейности	Забележка
<u>Опознаване</u>	Стандарт: Придобиване на знания за собствената личност:начини на общуване, установаване на контакти, силните страни; знания за отношенията с другите хора, за характера на приятелството и партньорството, за деловите отношения, за груповото развитие	Тема 1: „Напред- разбирайки се, уважавайки се, доверявайки се“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Съдействие за подобряване на взаимоотношенията между учениците 2.Споделяне на представите им за уважението и доверието 3.Изграждане на емпатийност	доверие емпатия	-Раздвижващи игри -Драматизация на поведението на отрицателен герой	
		Тема 2: „Приятелството- що е то и има ли бъдеще“ ? <i>Очаквани резултати</i> 1.Умения за влизане и поддържане на приятелски взаимоотношения и сътрудничество 2.Разбиране на чувствата и преживяванията на другите	приятелски взаимоотношения съпричастност	-Беседа -Рисунка – „Моят най – добър приятел“	

<p><u>Гражданско поведение</u></p>		<p>Тема 1: „Лични и граждански ценности и потребности“ <i>Очаквани резултати</i></p> <p>1.Изследване на гражданските измерения на личните добродетели 2.Извеждане на значението на правилата и законите на ефективното взаимодействие</p> <p>Тема 2: “Добрият гражданин “ <i>Очаквани резултати</i></p> <p>1. Изследване на представите им за съществени характеристики на ефективното гражданско поведение</p> <p>Тема 3 : „Социална среда“ <i>Очаквани резултати</i> Познава различни форми на ученическо самоуправление.</p>	<p>граждански ценности лични ценности потребност правила</p> <p>гражданин лични и професионални качества</p>	<p>-Споделяне в малки груписамооценка - Творческа игра</p> <p>-Мозъчна атака- „Гражданин на годината “ -Беседа</p>	
<p><u>Демокрация и закони</u></p>	<p>Стандарт: Придобиване на знания за държавата и законите, както и за характера на демокрацията в България</p>	<p>Тема1: “Демокрация“ <i>Очаквани резултати</i></p> <p>1.Умения за формулиране и обясняване основните принципи на демократичното управление 2.Изследване на характеристиките на съвременната българска демокрация</p> <p>Тема 2:“Защо са необходими закони“ <i>Очаквани резултати</i></p>	<p>демокрация демократични принципи</p> <p>закон ред справедливост</p>	<p>-Групова работа- Устройството на моята държава -Ситуативна дейност – „Кое е демократично и кое – не?“</p> <p>-Учениците имат възможност чрез ролева игра да установят необходимостта от</p>	

		<p>1.Разбиране същността на законите като правила за устройството на нашето общество</p> <p>2.Осъзнаване на разбирането, че законите трябва да бъдат изпълнявани от всички</p> <p>3.Осъзнаване на връзката между права и отговорности</p>		<p>правила - Разработване на закон</p>	
		<p>Тема 3: “Конституцията на България“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Разбиране същността на Конституцията като основен закон на страната 2.Усвояване и разграничаване на основните елементи на Конституцията</p> <p>Тема 4: „ Демократично гражданство“ <i>Очаквани резултати</i> Разбира съдържанието на понятието „държава“ Осъзнава ролята на медиите и глобалната мрежа в обществения живот.</p> <p>Тема 5: „Власт, политика и демократични ценности“ <i>Очаквани резултати</i> Познава принципите на разделянето на властите и за върховенството на закона. Дава примери за нарушаването и следването на закона</p>	<p>конституция</p>	<p>-Лекционно представяне на основните понятия и принципи - Създаване на Конституция на остров Демокрация-игра -Беседа -Политическа игра</p>	

<p><u>Права и отговорност</u></p>	<p>право и отговорност;Познаване на основните нормативни документи</p>	<p>Тема 1: “Какво означава да имаш право <i>Очаквани резултати</i> 1. Осъзнаване на необходимостта от регламентиране на човешките права 2. Запознаване с нормативни документи</p> <p>Тема 2:“ Всяко дете има право на закрила“ <i>Очаквани резултати</i> 1.Запознаване със ЗЗД 2.Изграждане на активна гражданска позиция</p> <p>Тема 3: “Моите права и правата на другите “ <i>Очаквани резултати</i> 1.Запознаване с основните документи, касаещи правата на човека 2.Утвърждаване на разбирането, че всяко право поражда отговорност</p>	<p>право отговорност забрана</p> <p>дисциплина съпричастност хуманност</p> <p>ЗЗД Правилник за дейността на училището</p>	<p>-Групова дейност -Разиграване на казус</p> <p>-Ролева игра -„Съдебен процес “- обсъждане</p> <p>-Казус „Счупеният прозорец “ -„Нарушаване на права“- игра</p>	
<p><u>Семейство</u></p>	<p>Стандарт: Обогатяване на знанията за семейството, разпределение на ролите и отговорностите, социалната роля на родителите, основни норми, регулиращи отношенията в семейството; Знания за</p>	<p>Тема 1: “Защо хората живеят в семейства “ <i>Очаквани резултати</i> 1. Осъзнаване и разбиране за семейството като място за подкрепа, споделяне и защита 2. Обясняване на основните причини за възникване на семейство, функции</p>	<p>семейство брак роля в семейството зрялост</p>	<p>-Работа с въпросник „Що е семейство?“ -Дебат по темата -Беседа върху видовете семейства</p>	

	<p>видовете съжителство и основните правни норми в тази област; Характеризиране на семейните взаимоотношения и ценности</p>	<p>3. Възприемане на многообразието на видовете семейства</p> <p>Тема 2: “Ролята на семейството за формирането на младия гражданин “ <i>Очаквани резултати</i></p> <p>1.Получаване на представа за характера и ролята на семейното влияние върху възпитанието на младия човек</p> <p>2.Осъзнаване на добрите отношения в семейството като негов социален капитал</p> <p>Тема3: “Семейството, другите общности и институции“ <i>Очаквани резултати</i></p> <p>1.Възприемане на семейството в поширок обществен контекст</p> <p>2.Запознаване с основните институции и нормативната база, регулиращи семейните отношения</p>	<p>хармония компромис отговорност задължения</p> <p>община данъчна служба нотариус съд училище</p>	<p>и общото между тях въпреки различното</p> <p>-Присъствие на възрастен, интервюиран от ученик, по време на занятията</p> <p>-Работа в малки групи -Изследване на случай и обсъждане</p>	
<p><u>Екологично образование</u></p>	<p>Стандарт: Придобиване на знания за отношенията на човека към околната среда, мерки срещу замърсяването на природата и екологично равновесие.</p>	<p>Тема1: „ Вода, почва и въздух“ <i>Очаквани резултати</i></p> <p>Изброява основните източници на замърсяване на водата, почвата и въздуха.</p> <p>Описва основни заплахи за компонентите на околната среда – например: ерозия, промишлено и битово замърсяване на речните и морските води и на въздуха.</p>		<p>-Беседа -Работа по групи</p>	

		<p>Формулира мерки за подобряването на качеството на водата, почвата и въздуха</p> <p>Тема 2 : „Енергия и климат“</p> <p><i>Очаквани резултати</i></p> <p>Класифицира енергийните източници и производства (въглища, нефт и природен газ).</p> <p>Проверява хипотези какво правят или могат да направят институциите, общностите и производителите замърсители за промяна в начина на производство и коментира стратегии за справяне с проблема.</p> <p>Тема 3: „Биологично разнообразие“</p> <p><i>Очаквани резултати</i></p> <p>Изброява популярни видове, застрашени и изчезнали растения, гъби и животни.</p> <p>Участва в дискусии върху различни заплахи – браконьерство, незаконна търговия със защитени видове.</p> <p>Разработва идеи и проекти за опазване, възстановяване и устойчиво използване на биологичните ресурси.</p> <p>Теми 4: „Потребление и отпадъци“</p> <p><i>Очаквани резултати</i></p>		<p>-Беседа</p> <p>-Информационна бележка</p> <p>-Работа по групи</p> <p>-Беседа</p> <p>-Информационна бележка</p> <p>-Работа по групи</p> <p>-Мултимедийна презентация</p>	
--	--	--	--	---	--

		<p>Изброява и групира основните видове замърсявания на различните компоненти на околната среда.</p> <p>Описва определени последици за природата и за човека.</p> <p>Коментира дейностите от човешкото всекидневие като източници на замърсяване.</p>		-Работна група	
<p><u>Здравни познания и хигиена</u></p>	<p>Стандарт: Придобиване на знания за болести, предавани по ВКП; изграждане на нагласи за поддържане на хигиена- гаранция за здраве</p>	<p>Тема 1: “Болести на мръсните ръце <i>“ Очаквани резултати</i></p> <p>Придобиване знания за болести, предавани по въздушно-капков път и чрез физически допир и начини за предпазване</p> <p>Осъзнаване ролята на добрата лична хигиена</p> <p>Тема 2: “Каква лична хигиена трябва да спазвам“ <i>Очаквани резултати</i></p> <p>Умения за оптимално съчетаване на умствено, физическо натоварване, почивка и сън</p> <p>Тема 3: „Психично здраве и личностно развитие“ <i>Очаквани резултати</i></p> <p>Описва физическите и личностните промени, които настъпват в процеса на порастването.</p> <p>Описва особеностите на психическото развитие и емоционалните промени в пубертета.</p>	<p>ВКП имунна защита хигиена</p> <p>дневен режим</p>	<p>-Работа в групи</p> <p>-Мултимедийна презентация</p> <p>-Работа в групи</p> <p>-Беседа</p>	

		<p>Описва и анализира връзката между чувствата и поведението.</p> <p>Тема 4: „Безопасност и първа помощ“ <i>Очаквани резултати</i> Умее да различава рисковете от нерисково поведение по отношение на нови дейности и отговорности. Показва знания и умения за оказване на първа помощ при шок, силно кръвотечение, задавяне и отравяне.</p>		<p>-Беседа</p> <p>-Беседа -Мултимедийна презентация и видеоклип</p>	
<p><u>Тютюно-пушене,</u> <u>наркотици и</u> <u>алкохол</u></p>	<p>Стандарт: Вредата от употребата на вредни за организма вещества; що е зависимост; бягство от проблемите или проблем ли са упойващите вещества</p>	<p>Тема 1: “Пушенето кой се нуждае от това?” <i>Очаквани резултати</i> 1.Получаване на знания за влиянието на веществата в цигарата върху организма</p>	<p>никотин катранени вещества канцерогенни вещества</p>	<p>-Беседа -Мултимедийна презентация</p>	
		<p>Тема 2: “Дрогата изкушението, което не си струва да опитваш “ <i>Очаквани резултати</i> 1.Разбиране на понятието зависимостнаркомания 2. Запознаване с основните видове наркотични вещества и въздействието им върху организма 3. Изграждане на представа за позволено и забранено Тема 3:“Алкохолът- опасност за човешкото здраве и човешкия живот“</p>	<p>наркотик зависимост</p>	<p>-Визуализация на видовете наркотични вещества -Ситуативни игри</p>	

		<p><i>Очаквани резултати</i></p> <p>1.Придобиване на представа за влиянието на алкохола върху организма в ситуация и забавена ответна реакция</p>	алкохол алкохолизъм	-Дискусия по темата -Колаж – работа по групи	
<u>Хранене и здраве</u>	<p>Стандарт</p> <p>Разширяване на знанията за: рационалното хранене, здравословно тегло, витамините, растителната храна, хранителните добавки, „за“ и „против“ диетите, стероидите</p>	<p>Тема 1: “Рационално хранене. Диетите – за и против“</p> <p><i>Очаквани резултати</i></p> <p>1. Придобиване на представа за значението на режима на хранене и здравословните храни за здравето на човека</p> <p>2 .Изграждане на умения за балансирано хранене 3.Осъзнаване вредата от употребата на изкуствени стимуланти и ограничения в приемана храна 4.Познаване на същността на болестите анорексия и булимия</p> <p>Тема: 2 „Хранене“</p> <p><i>Очаквани резултати</i></p>	<p>хранителна пирамида</p> <p>диета- здраве</p> <p>анорексия</p> <p>булимия</p> <p>хранителна пирамида</p>	<p>-Беседа</p> <p>-Беседа</p> <p>-Изготвяне на меню</p>	

<p><u>Големият свят</u></p>	<p>Стандарт Знания общество; за света и неговите ресурси, за международната харта на правата на човека, за войната и мира; за глобалните проблеми, които засягат децата – глад, бедност, насилие, експлоатация за глобалното</p>	<p>Описва функционирането на храносмилателната система. Описва, причините, поради които храната се разваля и правила за съхранение на различни храни. Влияние на начина на подготовка на храната върху нейните качества. Значение на храната през пубертета.</p> <p>Тема 1: “България в света“<i>Очаквани резултати</i> 1. Придобиване на представа за мястото на България в съвременния свят 2. Възприемане на добросъседството като модел на отношение между държавите</p> <p>Тема 2: “Различията“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Придобиване на представа за културното, етническото и религиозното многообразие на света 2. Развиване на чувствителност към различията 3. Развиване на нагласи за толерантно поведение и приемане на различията</p>	<p>Европейски съюз Балкански държави общо и различно</p> <p>глобалност насилие над деца бедност</p>	<p>-Визуализация на информация за Балканските- „Нашата Европа“- игра в рисунки</p> <p>-Ситуация – разиграване на различни раси -, „Красотата – това са различията“ работа в малки групи</p>	
-----------------------------	--	---	---	---	--

		<p>Тема 3: “Глобалните проблеми“ <i>Очаквани резултати</i></p> <p>1.Получаване на представа за някои от глобалните световни проблеми 2.Изграждане на чувствителност и разбиране към тези проблеми</p>	експлоатация на детски труд	<p>държави</p> <p>-Ситуативна дейност -Ролеве игри</p>	
--	--	--	-----------------------------	---	--

<u>Хранене и здраве</u>	<p>Стандарт</p> <p>Разширяване на знанията за: рационалното хранене, здравословно тегло, витамините, растителната храна, хранителните добавки, „за“ и „против“ диетите, стероидите</p>	<p>Тема 1: “Рационално хранене. Диетите – за и против“ <i>Очаквани резултати</i></p> <p>1 Придобиване на представа за значението на режима на хранене и здравословните храни за здравето на човека Изграждане на умения за балансирано хранене от употребата на изкуствени стимуланти и ограничения в приемана храна 4.Познаване на същността на болестите анорексия и булимия</p> <p>Тема: 2 „Хранене“ <i>Очаквани резултати</i> Описва функционирането на храносмилателната система. Описва, причините, поради които храната се разваля и правила за съхранение на различни храни. Влияние на начина на подготовка на храната върху нейните качества.</p>	<p>хранителна пирамида диета- здраве анорексия булимия</p> <p>хранителна пирамида</p>	<p>-Беседа</p> <p>-Беседа -Изготвяне на меню</p>	
-------------------------	--	---	--	---	--

<p><u>Големият свят</u></p>	<p>Стандарт Знания общество; за света и неговите ресурси, за международната харта на правата на човека, за войната и мира; за глобалните проблеми, които засягат децата – глад, бедност, насилие, експлоатация за глобалното</p>	<p>Значение на храната през пубертета.</p> <p>Тема 1: “България света“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Придобиване на представа за мястото на България в съвременния свят 2. Възприемане на добросъседството като модел на отношение между държавите</p> <p>Тема 2: “Различията“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Придобиване на представа за културното, етническото и религиозното многообразие на света 2. Развиване на чувствителност към различията 3. Развиване на нагласи за толерантно поведение и приемане на различията</p> <p>Тема 3: “Глобалните проблеми“ <i>Очаквани резултати</i> 1. Получаване на представа за някои от глобалните световни проблеми 2. Изграждане на чувствителност и разбиране към тези проблеми</p>	<p>Европейски съюз Балкански държави общо и различно</p> <p>глобалност насилие над деца бедност експлоатация на детски труд</p>	<p>-Визуализация на информация за Балканските-„Нашата Европа“- игра в рисунки</p> <p>-Ситуация – разиграване на различни раси -„Красотата – това са различията“ работа в малки групи държави</p> <p>-Ситуативна дейност -Ролеви игри</p>	
-----------------------------	--	--	---	--	--

<u>Първа помощ</u>	Стандарт Умения за оказване на първа помощ при шок, силно кръвотечение, задавяне, отравяне, изгаряне, счупване на крайник	Тема 1: „ Първа помощ при травми “ <i>Очаквани резултати</i> 1. Умения за предприемане на мерки при оказване на първа помощ	превръзка първа помощ кръвоспоране	-Ролеве игри -Ситуативна дейност	
<u>Европейски институции</u>	Стандарт Придобиване на знания за ЕС и правата на европейския гражданин	Тема 1:“ Европейски съюз “ <i>Очаквани резултати</i> 1. Получаване на представа за структурата и организация на ЕС 2. Познаване на европейските символи Тема 2:“ Аз съм гражданин на Европа “ <i>Очаквани резултати</i> Познаване на Европейските институции	ЕС членство символи Европейска комисия Европейски съд Европейска сметна палата	-Беседа -Мултимедийна презентация -Беседа	
<u>Интеркултурно образование</u>	Стандарт Придобиване на знания за културни и религиозни факти и събития	Тема 1: „ Културни идентичности “ <i>Очаквани резултати</i> Познава механизмите на функциониране на колективната памет в областите на историята, географията, литературата, изкуството и музиката. Различава спецификите на различните измерения на културната идентичност: етническо, религиозно и езиково.		-Беседа -Информационна бележка	

		<p>Тема 2: „Културни различия, толерантност и конструктивни взаимоотношения“</p> <p><i>Очаквани резултати</i></p> <p>Познава значими исторически примери за проява на толерантност между представителите на различни културни общности</p> <p>Включва се с готовност в училищни и извънучилищни прояви, свързани с интеркултурни отношения.</p>			
--	--	--	--	--	--

<u>Интеркултурно образование</u>	<p>Стандарт</p> <p>Придобиване на знания за културни и религиозни факти и събития</p>	<p>Тема 1: „Културни идентичности“</p> <p><i>Очаквани резултати</i></p> <p>Познава механизмите на функциониране на колективната памет в областите на историята, географията, литературата, изкуството и музиката.</p> <p>Различава спецификите на различните измерения на културната идентичност: етническо, религиозно и езиково.</p> <p>Тема 2: „Културни различия, толерантност и конструктивни взаимоотношения“</p> <p><i>Очаквани резултати</i></p> <p>Познава значими исторически примери за проява на толерантност</p>		<p>-Беседа</p> <p>-Информационна бележка</p>	
----------------------------------	---	---	--	--	--

		между представителите на различни културни общности Включва се с готовност в училищни и извънучилищни прояви, свързани с интеркултурни отношения.			
--	--	--	--	--	--

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Повишаване на личното самочувствие на обучаваните и формиране на умения и нагласи за участие в проблемите на класа, училището, обществото.
2. Умения за активно участие в социалния и обществения живот на страната.
3. Знания за здравословен начин на живот.
4. Приобщаване към личните и обществените проблеми.
5. Изграждане на собствена позиция по социално-значими въпроси и умения за изразяването ѝ.
6. Перспективно мислене, отговорно отношение и положителни нагласи към хората и света като цяло.
7. Умения за водене на социален диалог по наболели проблеми на училищно ниво, в семейството, обществото.
8. Създаване на социални контакти.
9. Знания за духовните и социалните ценности, интеркултурност.
10. Изграждане на усет за индивидуалност.

VII. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

1. Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и найвече техният интерес към определена проблематика. За да няма дублиране на теми, при усвояване на определена тема учителят отразява в забележка към учебната програма (клас – тема). При наличие на проявен интерес от страна на учениците по определена тема, се допуска разискване в рамките на следващ „свободен” час, от следващ заместник. Това повторение също се отразява в учебната програма за съответния клас.

2. Основна форма на работа – дискусия. Други форми – казуси, анкети, изследвания, сбирки, ситуационни игри, тематични презентации, лекции, есета.

3. Основен принцип на работа – активност и дискусийност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.

4. Учебната програма не предполага записване на учебен план и вписване на цифрови оценки. Оценката за участието на учениците е само качествена.